herpy

SKILDPADDER

Eastern Mud Turtle

Kinosternon subrubrum

Kinosternon subrubrum er en lille, mørk sumpskildpadde fra det sydøstlige USA. Skjoldet bliver 8-12 cm, og arten går mest langs bunden af lavt, plantebevokset vand. Den har to bevægelige hængsler på bugskjoldet, så den kan lukke sig næsten helt inde, og den kan leve 20-50 år. Arten er sky og mest aktiv i skumringen og skal have et filtreret kar med lavt vand, varmelampe og UVB.

Familie: Kinosternidae Tidligere navn: *Kinosternon pensylvanicum*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-12 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**90-260 g**
Levetid	**20-50 år**
Aktiv	**Skumring**
Levevis	**Gravende og semi-akvatisk**
Biotop	**Vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**80 × 40 × 40 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-29 °C**
Hotspot	**30-33 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**40-60 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 15-20 cm
Vandtemperatur	**21-24 °C**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter, færdigfoder, planter, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-96 mdr.**
Kuldstørrelse	**2-5 æg**
Kuld pr. år	**1-3**
Inkubation	**75-125 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

CITES liste II og EU-bilag B (forordning (EU) 2026/1383) via slægtslistningen *Kinosternon* spp. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) efter BEK nr. 1588 af 9.12.2024. Spørg SGAV om kravene til dokumentation ved køb, salg og import.

Om arten

Kinosternon subrubrum er en lille sumpskildpadde i familien Kinosternidae. Alle mål i teksten er skjoldlængden (carapax). Voksne dyr er 8-12 cm, og hunner og hanner er omtrent lige store; hunnerne når i enkelte tilfælde lidt over 12 cm. Vægten er typisk 90-260 g. Skjoldet er glat, ovalt og uden køl hos voksne, og farven spænder fra gulbrun og olivenbrun til næsten sort, ofte uden tegning og ofte med alger på. Hos unger er der tre svage køle på skjoldet.

Bugskjoldet er stort og har to hængsler, et foran og et bagved, så dyret kan trække hoved, ben og hale ind og lukke skjoldet næsten helt. Farven er gulbrun til brun, nogle gange med mørk tegning. Hos nyklækkede unger er bugskjoldet orange, gult eller rødt med sorte pletter, og det forklarer artsnavnet, som betyder omtrent "under rød" (latin *sub*, under, og *rubrum*, rød).

Hagen og halsen er gulgrå med brune striber og pletter, og benene og halen er grålige. Øjet er gult med mørke skyer, og fødderne har svømmehud.

Hannen har et større hoved, en længere hale med en spids i enden, en dybere indskæring bagest på bugskjoldet og en plet af hævede skæl på bagbenene. Der er tre underarter, *K. s. subrubrum*, *K. s. hippocrepis* og *K. s. steindachneri*, som adskilles på udbredelse og tegning. Arterne i *Kinosternon* og *Sternotherus* ligner hinanden og forveksles i handlen; *Sternotherus odoratus* har kun ét svagt hængsel og tydeligere striber på hovedet. Som andre arter i familien afgiver *K. subrubrum* en ildelugtende væske fra kirtler ved bugskjoldet, når den forskrækkes, og den kan bide kraftigt med sit hornnæb.

Udbredelse og levested

Kinosternon subrubrum er hjemmehørende i det sydøstlige og østlige USA. Udbredelsen går fra spidsen af Long Island i New York og New Jersey langs østkysten gennem Delaware, Maryland, Virginia og Carolina-staterne til Georgia og Florida, og langs Golfkysten gennem Alabama, Mississippi og Louisiana til det østlige Texas. Mod nord og vest følger den Mississippi-dalen op til det sydlige Illinois, Tennessee, det vestlige Kentucky og Arkansas, og der er adskilte bestande i Indiana og det vestlige Missouri. Arten findes fra havets niveau og opefter, men ikke højt til fjelds.

I det centrale Italien findes en bestand, som muligvis er indført. Landene ved kortet er kun den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Kinosternon subrubrum lever i lavt, stillestående eller langsomt flydende ferskvand: damme, sumpe, cypresmoser, lagunekanter, grøfter, bække og floder med tæt vandvegetation og blød bund. Arten tåler også brakvand og ses ved saltmarsk og på kystnære øer. Dyrene er svage svømmere og går mest langs bunden, men kan dykke til 1-3 m. De soler sig sjældent, og når de gør, er det på sten eller drivtømmer i vandet.

Arten er mest aktiv i skumringen. Den forlader jævnligt vandet og skifter mellem vådområder, især ved tørke, og den tilbringer en stor del af året på land. Om vinteren, fra omkring november til marts, graver dyrene sig ned i kanten af vådområdet eller i løvlag og fyrrenåle på land og går i vinterhvile; begyndelse og slutning varierer med klimaet. Hunnerne lægger æg på åben, sandet eller muldet jord tæt ved vandet.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Kinosternon subrubrum holdes i et akvarium eller et lavt kar med landdel, ikke i et almindeligt terrarie. Der findes kun lidt viden om pasningen af netop denne art, så flere af tallene bygger på artens levevis og på nære slægtninge som *Sternotherus odoratus*. Karret skal være mindst fem gange så langt som skjoldet og halvt så bredt, som det er langt, men aldrig under 80 × 40 cm til et voksent dyr. Ét voksent dyr skal altså have et kar på mindst 80 × 40 × 40 cm med 15-20 cm vand, svarende til omkring 50 liter. Et par eller to hunner skal have mindst 100 × 50 × 45 cm, og to hanner må ikke holdes sammen. Arten er aktiv og går langs bunden, så bundarealet betyder mere end vanddybden.

Indret karret mest som vand med en solplads over vandet: en flydende platform, en flad sten eller en ramme, så dyret nemt kan komme op og ned. Planter, rødder og sten giver skjul, og skiftende dybde med flade sten gør det let at komme til overfladen. Karret skal have låg, for arten kan klatre, og kanten skal ligge mindst 20 cm over vandet. Bund af store, flade sten eller helt uden underlag er lettest at holde ren; fint grus fylder filteret. Arten er en rodet æder, så et særskilt fodringskar gør rengøringen lettere.

Unger skal have et lille kar på 40 × 20 × 20 cm med vand, der ikke er dybere, end skjoldet er langt, til de svømmer sikkert.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Vandet skal være 21-24 °C, og en vandvarmer med skærm er normalt nødvendig. Solpladsen skal være 30-33 °C målt på overfladen, og luften i karret 24-29 °C om dagen. Om natten må temperaturen falde til 20-24 °C. Brug en varmelampe over solpladsen, og hold grene og kanter væk fra pæren. Undgå varmemåtter under karret, fordi dyret går langs bunden.

Unger trives bedst i lidt varmere vand, omkring 25 °C. I naturen går arten i vinterhvile fra omkring november til marts. En vinterhvile er ikke nødvendig i fangenskab, når vand og lys holdes konstante, og de nødvendige temperaturer for en kontrolleret vinterhvile er ikke dokumenteret.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden betyder lidt for en vandskildpadde; 40-60 % i rummet er passende. Luften over karret må ikke være kold eller trækfuld, for det øger risikoen for luftvejsinfektioner.

Vandet skal være klart og rent. Brug vand uden klor, skift en del af vandet hver uge og tøm og rengør karret grundigt hver anden eller tredje måned.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vandet er 15-20 cm dybt for voksne dyr, med flade og lavere partier, hvor dyret kan hvile og række halsen op til overfladen. Arten er en svag svømmer, så dybt vand giver stress. Temperaturen er 21-24 °C (se Temperatur).

Filteret skal både rense mekanisk og biologisk og være beregnet til mindst tre gange vandmængden, helst et indvendigt filter, der kan stå helt under vand, med svag strøm. Brug vand uden klor og skift en del af vandet en gang om ugen. Sæt al elektrisk udstyr ved vandet til en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ), og tag stikket ud, før du rører ved filter eller varmer.

LYS OG UVB

UVB er anbefalet, så dyret kan danne D3-vitamin og optage kalk, og solpladsen skal have både varmelampe og UVB-rør, selv om arten kun soler sig sjældent. Zone 2 passer, fordi arten er skumringsaktiv og ikke soler sig meget. Brug et UVB-rør af høj kvalitet over solpladsen uden glas eller plast imellem, og skift det hver sjette til tolvte måned, fordi styrken falder.

Lyset skal være tændt omkring 12 timer i døgnet og slukket 12 timer. Giv dyret mulighed for at trække sig tilbage i skygge og skjul.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Kinosternon subrubrum er altædende, men overvejende kødædende. I naturen æder den snegle, muslinger, orme, insekter, edderkopper, krebsdyr, haletudser, ådsler, alger, vandplanter og frø. Den tager sin føde fra bunden og i vandet, og unger æder det samme som voksne, bare i mindre stykker.

I fangenskab fungerer pellets til vandskildpadder som grundfoder. Dertil gives regnorme, snegle fra opdræt, sorte soldaterfluelarver, melorme, fårekyllinger, blodorme, stykker af ferskvandsfisk, rejer og små foderfisk. Tilbyd også mørkegrønne blade som mælkebøtte og grønkål og vandplanter som andemad i små mængder, og drys foder med kalk en gang om ugen. Varier foderet. Voksne dyr fodres hver anden dag med det, de æder på kort tid, og rester fjernes. Fodring i et særskilt kar holder hovedkarret rent. Unger fodres oftere end voksne, med mere protein og i små stykker.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Opdræt af haletudser

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Kinosternon subrubrum er sky og aktiv, især i skumringen, og den ses mest, når den undersøger bunden. Den er ikke et dyr til at tage op: den kan bide hårdt med hornnæbbet og afgive en ildelugtende væske. Skal dyret flyttes, så tag det bagest på skjoldet med fingrene væk fra hovedet, og vask hænder bagefter.

Arten lever alene i naturen og forsvarer ikke et territorium, men hanner kan kæmpe hovedet mod hovedet og tilføje hinanden alvorlige sår. Hold derfor helst ét dyr. Hunner kan holdes sammen i et stort kar, hvis der er plads og skjul, og et par kræver ekstra opmærksomhed under parringen. Arten kan klatre og grave sig ned, så karret skal have låg og et sted med blød bund eller landdel.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen har et større hoved, en længere hale med en spids og en dybere indskæring bagest på bugskjoldet, og den har en plet hævede skæl på bagbenene. Hunnen har en kortere hale. Begge køn bliver kønsmodne ved omkring 8 cm skjoldlængde: hannerne efter 3-7 år og hunnerne efter 3-8 år, i gennemsnit efter 4-5 år. Væksten er hurtigst i de første år og aftager derefter.

PARRING

Parringen sker i naturen fra marts til maj, mest i vandet, men også på land. Hannen undersøger hunnens hale med halsen, rider på hende og bider hende i hoved og skjold. Frieriet kan være hårdt, så parret skal overvåges, og hunnen skal kunne komme væk. En kølig periode som forberedelse er ikke dokumenteret for arten.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 2-5 æg pr. kuld, i enkelte tilfælde op til 9. Æggene er aflange, lyse og har en skør skal, og de måler 17-32 × 13-20 mm. Hunnen lægger 1-3 kuld om året, flest i de sydlige bestande. Hun graver en rede på 8-13 cm dybde på åben jord tæt ved vandet og pakker jord over æggene. Giv hende en kasse med fugtig jord eller sand på landdelen, så hun kan grave. Æglægningen sker i maj-juni.

INKUBATION

Æggene klækker efter 75-125 dage, i gennemsnit omkring 100 dage. Rugetemperaturen afgør kønnet: ved 21-27 °C kommer der hanner, ved 27-30 °C begge køn og over 30 °C hunner. Ruges æggene ved 26-29 °C, bliver der altså mest hanner. Æggene ruges i fugtig vermiculite som hos andre vandskildpadder; den præcise rugefugtighed er ikke dokumenteret for arten. I naturen klækker de fleste unger i august-september.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er 17-27 mm og vejer 2-3 g ved klækningen og har sorte ben og orange til røde pletter på bugskjoldet. De skal have et lille kar med lavt vand, der kun er lige så dybt som skjoldet er langt, planter og skjul, og vandet skal være omkring 25 °C. De skal have små stykker foder med meget protein og lidt grønt, og UVB og solplads som voksne. Hold ungerne adskilt fra voksne dyr, og sørg for, at alle får foder.

Sundhed og typiske fejl

Skildpadder skjuler sygdom, så vær opmærksom på ændringer. Vej og mål dyret jævnligt, og før en logbog over vægt, appetit og adfærd. Et sundt dyr har glat skjold uden bumser, klare øjne og er aktivt og nysgerrigt.

Typiske problemer og fejl i pasningen: - Mangel på UVB eller kalk: det giver misdannet skjold med pyramideformede plader og knoglesygdom. - Luftvejsinfektion ved kold eller trækfuld luft: løbende næse, vandige øjne og sløvhed. - Skjoldråd og skjoldafskalning ved beskidt vand. - A-vitaminmangel ved ensidigt foder: hævede øjenlåg og luftvejsproblemer. - Overfodring: fedme og misdannelser. - Skader fra skarpe sten og uafskærmede varmere.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af *Salmonella* og smitte mennesker. Vask hænder før og efter kontakt med dyret, vand og udstyr. Efter et bid skal såret skylles under rindende vand og rengøres med mild sæbe.

Søg en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser, har åben mund eller virker sløvt.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.